

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Черкаській області річного плану діяльності на 2020 рік за II квартал 2020 року

ЗМІСТ:

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.1.] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

[1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД.

[1.3.] Децентралізація системи БПД.

Розділ II. Результативні показники діяльності

[2.1.] Результативні показники .

[2.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД.

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.1.] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад:

[1.1.1.] Проведення постійно діючих правопросвітницьких семінарів/форумів з найактуальніших питань життя громад, зокрема, захисту прав споживачів комунальних послуг, організації ОСББ, безоплатного отримання земельних ділянок, громадської безпеки із залученням партнерів МЦ з числа громадських організацій, державних установ та комунальних установ органів державної влади та місцевого самоврядування, та інших відповідно до потреби

Фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області (далі – Регіональний центр) упродовж II кварталу забезпечили проведення 63 відео

консультування на правову тематику, а саме: «Зміни щодо обігу земель сільськогосподарського призначення», «Спадщина», «Особливості отримання субсидій та надання житлово-комунальних послуг під час карантину», «Домашнє насильство», «Порядок виконання рішень суду щодо перерахування та доплати до пенсії дітям війни та чорнобильцям», «Порядок стягнення аліментів на повнолітню дитину, яка продовжує навчання», «Сплата ЄСВ, комунальних послуг та орендної плати», «Відповідальність за порушення правил карантину», «Правові проблеми укладення договору купівлі-продажу з використанням мережі Інтернет», «Оформлення міграційних документів та паспорта громадянина України під час карантину», «Встановлення юридичного факту родинних відносин», «Оплата листків непрацездатності під час перебування особи у відпустці без збереження заробітної плати», «Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції», «Переваги та пільги по сплаті податків, кредитів, штрафів під час карантину», «Здоров'я - найголовніше!», «Порядок отримання субсидії під час карантину», «Дії, якщо ви стали жертвою несанкціонованого списання грошових коштів з банківської картки», «Відповідальність за спалення листя, сухої трави та забруднення атмосферного повітря», «Допомога по безробіттю», «Незаконне звільнення працівника», «Правові аспекти оскарження постанови державного виконавця про накладення штрафу у зв'язку із наявністю заборгованості зі сплати аліментів», «Запобігання та протидія булінгу», «Захист прав осіб з інвалідністю», «Договір дарування та умови його укладання», «Дискримінація за ознакою статі», «Порядок та наслідки визнання особи недієздатною», «Права, пільги, соціальні гарантії військовослужбовців та членів їх сімей», «Права, пільги, соціальні гарантії військовослужбовців та членів їх сімей», «Чи має право на спадок цивільна дружина?», «Обов'язок повнолітніх дітей утримувати своїх непрацездатних батьків», «Порядок розірвання шлюбу із засудженою особою до позбавлення волі», «Встановлення факту родинних відносин», «Допомога самотнім матерям», «Допомога самотнім матерям», «Отримання статусу багатодітної сім'ї, права та пільги», «Аліменти та способи їх стягнення», «Правове регулювання прав та обов'язків осіб, що проживають у цивільному шлюбі», «Права та пільги переселенців із Криму», «Захист прав інтелектуальної власності», «Позбавлення батьківських прав, підстави та порядок розгляду», «Захист прав інтелектуальної власності 2», «Правові орієнтири для кожної дитини», «Що робити, якщо зникла дитина?», «Відповідальність за куріння в громадських місцях», «Захист прав підліткового покоління», «Лекція до Дня захисту дітей», «Ми маємо право», «Права людей починаються з прав дитини», «Право дітей та підлітків на захист своїх прав», «Захист дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах», «Захист прав дітей з інвалідністю та дітей з вадами розумового або фізичного розвитку», «Права дитини під час судового розгляду справи», «Реєстрація місця проживання новонародженої дитини», «Особливості прийняття на роботу та оплати праці неповнолітніх працівників», «Права, гарантії та пільги, які надаються донорам крові та її компонентів», «Відповідальність за втягнення дітей до жебракування», «Права та обов'язки біженців і осіб, які потребують додаткового захисту», «Особливості договору дарування та заповіту», «Відмінність договору довічного утримання від спадкового договору», «Захист конституційних прав та свобод людини і громадянина».

[1.2.1.] Організація та участь у спільних заходах (семінарах, круглих столах, конференціях тощо) за участі представників органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, установ та організацій, що надають БПД в залежності від актуальних потреб районів.

Працівниками Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області взято участь у черговому Форумі молодих правників Черкащини. Форум організовано на базі Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

Основною метою заходу було утвердження поваги до права, підвищення авторитету професії юриста, сприяння розвитку правової культури молоді, підвищення професійного рівня, творчого, організаційного потенціалу.

Присутні на Форумі мали можливість взяти участь у майстер-класах провідних юристів міста, дізнатися більш детальну інформацію про діяльність Координаційної ради молодих юристів при Головному територіальному управлінні юстиції.

Так, фахівцями Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Черкаській області проведено майстер-клас на тему: «Функціонування та організація діяльності системи надання безоплатної правової допомоги». Крім того, проведено майстер-класи на теми: «Актуальні питання запровадження судової реформи в Україні» - помічник судді Соснівського районного суду м. Черкаси Аліщенко О.О.; «Право на спадкування: ефективні механізми реалізації та захисту» - адвокат Спідки адвокатів Черкаської області Фонрабе Є.В.; «Державні гарантії щодо надання першого робочого місця для молоді» – начальник юридичного відділу Черкаського міського центру зайнятості Передрій А.С.; «Реалізація державної політики у сфері використання та охорони земель» – в.о. заступника начальника управління з контролю за використанням та охороною земель Головного управління Держгеокадастру у Черкаській області Яковенко О.В.

В ході заходу серед присутніх були поширені тематичні буклети наступної тематики: «Як подати позов до суду у цивільній справі?», «Як подати позов до суду у адміністративній справі?», «Вимагають хабара за іспит чи навчання?», «Не знаєш, як оформити субсидію?», «Право неповнолітніх на працю».

З метою з'ясування інформації щодо результативності роботи на форумі, компетентності доповідачів, актуальних питань та форм проведення правоосвітніх заходів було проведено анкетування. За попередніми результатами опитування, слід зазначити, що 100% респондентів відзначили позитивно таку роботу та виявили бажання бути присутніми саме на заходах такого формату.

У звітному періоді Національним агентством з питань запобігання корупції, в межах інформаційної компанії у Черкаській області, у приміщенні великої сесійної зали Будинку рад Черкаської області було проведено семінар-тренінг з питань врегулювання конфлікту інтересів, а також інших обмежень та зобов'язань, передбачених Законом України «Про запобігання корупції».

Участь у заході взяли фахівці Регіонального центру, директори (в.о. директорів) місцевих центрів та їх працівники.

Під час заходу представниками НАБУ на основі нової редакції Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, підготовленої

за експертної підтримки ПРООН в Україні, запропоновано базові практичні інструменти для підвищення ефективності виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання встановлених заборон та обмежень, надано відповідні роз'яснення з зазначених питань. Крім того, присутніх поінформовано про запуск у найближчий час безкоштовного навчального онлайн-курсу з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

[1.3.1.] Підписання нових Меморандумів про співпрацю (зустрічі, обговорення результатів співпраці та напрацювання нових підходів); укладення додаткових угод /меморандумів про перенаправлення; збір, заповнених партнерами анкет партнерських організацій

З метою посилення правової спроможності громад у сфері земельних правовідносин, підвищення рівня правової обізнаності охочих стати учасником Державного аграрного реєстру та на виконання доручення Координаційного центру з надання правової допомоги від 04.02.2020 № 0228-20-1, Регіональним центром з надання БВПД у Черкаській області у II кварталі було забезпечено:

II квартал: 4 - Драбівська селищна рада (22.06.2020), Карашинська сільська рада (13.05.2020 року), Верхняцька селищна рада Христинівського району (04.06.2020), Половинчицька сільська рада Монастирищенський район (17.06.2020).

Забезпечено прийом та консультивання громадян, які ставили актуальні питання щодо судової практика з земельних питань, а також щодо мораторію на продаж землі, запровадження її продажу, мету внесення інформації про фермера у Державний аграрний реєстр, користь від цього тощо.

За результатами через систему КІАС оформлено ряд звернень громадян з питань розірвання договору оренди землі, строку його дії – з моменту підписання чи реєстрації тощо.

Здійснено реєстрацію у Державному аграрному реєстрі всіх бажаючих громадян.

[1.4.1.] Проведення інформаційно-роз'яснювальних та комунікативних заходів в установах виконання покарань з найбільш актуальних правових питань вказаної категорії осіб

У II кварталі 2020 року заступником директора Регіонального центру спільно з Регіональним координатором взаємодії з громадськістю Уповноваженого ВРУ з прав людини здійснено онлайн-моніторинг, в режимі телефонного зв'язку, якості роботи Шполянського ВП ГУНП в Черкаській області щодо дотримання вимог чинного законодавства щодо вчасного повідомлення Регіонального центру про випадки затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину. Під час онлайн-моніторингу омбудсмен знаходилася у м.Шполі та мала змогу перевіряти інформацію з письмових джерел відділення поліції. За результатами виявлено порушення в частині неповідомлення цим ВП про затримання однієї особи на підставі ст.208 КПК України.

У звітному періоді працівниками Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області здійснено роз'яснення положень чинного законодавства щодо

порядку звернення засуджених осіб до Регіонального центру, проходження кореспонденції в установах виконання покарань, призначення адвоката для надання правової допомоги, здійснення побачення адвоката з засудженою особою тощо. Захід проведено з представником Черкаського СІЗО № 30, який у т.ч. відповідає за направлення кореспонденції засуджених до підприємств, установ, організацій.

Крім того, обговорено питання щодо випадків отримання Регіональним центром заяв засуджених без супровідного листа Черкаського СІЗО № 30, що не відповідає вимогам Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 29.12.2014 № 2186/5.

Крім того, взято участь у нараді з працівниками територіальних відділів поліції Черкаської області, які відповідають за затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину на підставі ст.ст.208, 212 КПК України. Захід проведено у приміщенні ГУНП в Черкаській області.

Представником Регіонального центру доведено до відома присутніх інформацію щодо організації системи надання безоплатної вторинної правової допомоги в Україні, діяльності та основних завдань Регіональних центрів з надання БВПД. Інспектори мали можливість дізнатися про практичні аспекти реалізації права на правову допомогу затриманими за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення та за вчинення адміністративного правопорушення, складання відповідних протоколів, порядок інформування Регіонального центру, забезпечення захисту підозрюваних, обвинувачених у кримінальному процесі на різних стадіях тощо.

Всі охочі отримали ґрунтовні відповіді на актуальні запитання.

[1.4.4.] Розміщення інформації про роботу центрів у мережі Інтернет

Протягом II кварталу Регіональним центром з надання БВПД у Черкаській області на сторінці сайті БПД та сторінці Регіонального центру у фесбучі розміщено 109 інформаційних матеріалів.

[1.4.5.] Інформаційно-роз'яснювальні виступи на радіо та ТБ

[1.5.1.] Проведення спільних заходів з представниками Уповноваженого ВРУ з прав людини, управління захисту прав людини Національної поліції, моніторами НПМ, іншими правозахисними організаціями щодо запобігання випадкам порушення прав людини на захист та отримання БПД, які проводяться за ініціативи вказаних організацій, установ тощо.

Відповідно до Меморандуму про співпрацю, укладеного 25.05.2018 року між Координаційним центром з надання правової допомоги та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, основною метою є консолідація зусиль сторін, спрямованих на недопущення порушень прав і свобод людини, зокрема права на безоплатну правову допомогу.

Одним із основних напрямів співпраці, визначених у Меморандумі, є розроблення механізму відбору, навчання та залучення працівників системи надання безоплатної правової допомоги до спільних моніторингових візитів до місць несвободи, які здійснюються Національним превентивним механізмом.

Регіональним центром ведеться робота щодо проведення робочої зустрічі з Уповноваженим з метою обговорення питання щодо участі у моніторингових візитах до місць несвободи, а також складання відповідних графіків.

У звітному періоді фахівцями Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області проведено робочу зустріч з інспектором відділу контрольного-методичного нагляду ГУНП в Черкаській області.

Під час зустрічі обговорено ряд нагальних питань серед яких: практичні аспекти реалізації права на правову допомогу затриманими за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, складання протоколів, дотримання порядку інформування Регіонального центру про затримання осіб, проведення звірки інформації щодо кількості затриманих, забезпечення права на захист підозрюваних у кримінальному процесі на стадії досудового розслідування тощо. Обговорено вжиті заходи відповідальними особами ГУНП в Черкаській області з метою запобігання порушень органами поліції вимог постанови Кабміну від 28.12.2011 № 1363 щодо порядку інформування Регіонального центру про затримання осіб, здійснено аналіз щомісячної статистичної інформації.

Під час зустрічі доведено до відома інформацію щодо організації діяльності місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, основних завдань.

[1.6.1.] Проведення регулярних робочих зустрічей, з адвокатами, які надають БВПД з метою аналізу практики, обміну досвідом та обговорення проблемних питань співпраці.

22 липня Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Черкаській області проведено семінар з адвокатами, які долучилися до системи безоплатної правової допомоги після успішного проходження XII конкурсу.

Адвокатів поінформовано про структуру системи безоплатної правової допомоги в цілому та, зокрема, в Черкаській області, роз'яснено повноваження Регіонального і місцевих центрів з надання БВПД, порядок залучення захисників до роботи в системі на підставі контрактів.

Ознайомлено з наданням Регіональним центром правової допомоги у кримінальному провадженні, видами та термінами дії доручень, випадками заміни адвокатів, припинення надання ними правової допомоги.

Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», Регіональним центром надається правова допомога у кримінальному провадженні особам, які підозрюються, обвинувачуються у вчиненні кримінального правопорушення, до яких застосовано адміністративне затримання або адміністративний арешт, особам, які згідно положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою та особам, які мають статус засудженого.

Зазначено, що адвокати працюють згідно з графіком, який складається щомісячно та оприлюднюється на офіційному сайті центру, діє порядок розподілу доручень між адвоката завдяки якому щоденно відслідковується завантаженість кожного захисника.

Звернуто увагу, що під час здійснення правозахисної діяльності адвокати мають дотримуватися Стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі. Центром забезпечується моніторинг якості правової допомоги під час судових засідань.

Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі – це комплекс основних характеристик моделі гарантованого державою захисту, передбаченого міжнародними правовими актами, законодавством України, які діють у межах та з урахуванням узгодженої правової позиції з суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу.

Присутніх поінформовано про порядок подання адвокатами розрахунків розміру винагороди за надану безоплатну вторинну правову допомогу, їх оплати територіальними органами Державної казначейської служби України, що передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 465.

Під час заходу презентовано роботу місцевих центрів з надання БВПД у Черкаській області, порядок організації надання ними безоплатної правової допомоги.

Крім того, з метою ефективного та оперативного обміну досвідом між адвокатами, що надають БВПД в Черкаській області, обговорення та вирішення нагальних проблем функціонує група в мережі Facebook.

У звітний період на сторінці групи розміщено пости з інформацією, що може бути цікавою адвокатам, в тому числі щодо семінарів, тренінгів та вебінарів з підвищення кваліфікації адвокатів, що проводяться організаціями сертифікованими НААУ.

З метою підвищення кваліфікації адвокатів, організовано їх участь у вебінарі на теми:

- «Порядок отримання земельної ділянки безоплатно», «Безоплатна приватизація земель в судовому порядку», що були проведені в рамках каскаду вебінарів із серії «Практичне застосування норм земельного права» практикуючим адвокатом, координатором Юридичної групи «Право» та випускником програми «Адвокат Майбутнього» Олексієм Шамовим;

- «Права людини і принципи Правосуддя: співпадіння і протиріччя в діяльності правника», що проводився заслуженим юристом України, науковим консультантом з правових питань Центру Разумкова, головою правління ГО «Експертний центр з прав

людини» Володимиром Сущенком та був організований Координаційним центром з надання правової допомоги за сприянням ГО «Експертний центр з прав людини»;

- «Пенсійне право за 4 години», що проводився директором Павлоградського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксаною Косоног.

Вказані вебінари проведені в рамках проекту «Вебінар як інструмент презентації набутого досвіду правниками, які займаються захистом прав соціально вразливих груп населення» та транслювалися на YouTube каналі мережі правових клубів PRAVOKATOR.

У звітному періоді проведено анкетування щодо рівня задоволеності та потреб адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, що здійснюється відповідно до наказу Координаційного центру з надання правової допомоги «Питання організації моніторингу дотримання адвокатами стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному, цивільному, адміністративному процесі та представництва у кримінальному процесі» від 06 грудня 2018 № 130.

Результати анкетування 76 адвокатів наступні:

1. Чи задоволені Ви системою розподілу доручень у регіоні ?

Так	70	92%
Ні (у цьому випадку зазначте чому)	6	8%

2. Чи виникають у Вас проблеми під час подання до центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі — центр) звітності на оплату послуг та відшкодування витрат, пов'язаних з наданням безоплатної вторинної правової допомоги та оплати цих послуг ?

Так	4	5 %
Ні (зазначте чому та що саме є проблематичним або, на Вашу думку, необхідно вдосконалити)	72	95%

3. Якщо існує затримка виплат, то чи завжди центр аргументує причину такої затримки ?

Так	66	87%
Ні	10	13%

4. Чи завжди центр роз'яснював порядок застосування оплати (якщо була така вимога) ?

Так	72	95%

Ні (Чому? Які причини щодо неможливості роз'яснення зазначені центром?)	4	5%

5. Чи задоволені Ви спілкуванням з працівниками центру (ввічливість, вичерпність відповідей, компетентність) ?

Так	76	100%
Ні (зазначте чого не вистачало)	-	-

6. Чи правильним є твердження: співпраця із системою безоплатної правової допомоги (далі - система БПД) — мій основний дохід ?

Так	16	21%
Ні	60	79%

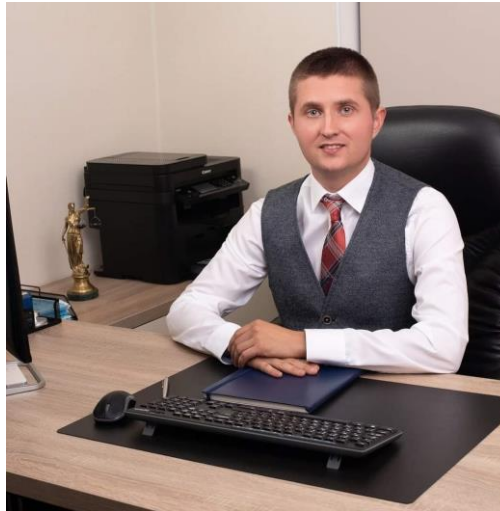
7. Чи плануєте Ви у наступному році продовжити співпрацю із системою БПД ?

Так	75	99%
Ні	1	1%

[1.6.3.] Підготовка інформації щодо успішного захисту та представництва у кримінальному процесі, а також кращих практик адвокатської діяльності у цивільному та адміністративному процесах

Щомісяця до 10 числа начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Заруба С.О. на основі аналізу звітності адвокатів та відомостей поданих місцевими центрами узагальнено та направлено до Координаційного центру інформацію про приклади успішного захисту в кримінальному провадженні та представництва в ньому, а також кращі практики адвокатської діяльності у цивільному та адміністративному процесах.

Адвокат Починок Олександр Ігорович

До Черкаського місцевого центру з надання БВПД звернувся гр. А. для призначення адвоката за рахунок держави.

Після зустрічі із клієнтом та вивчення матеріалів справи, адвокат центру, Олександр Починок, підготував до суду позовну заяву про визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання вчинити дії, обґрунтовуючи свої вимоги наступним.

Гр. А. знаходиться на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Черкаській області, де й отримує пенсію за вислугою років.

Головним управлінням Пенсійного фонду України в Черкаській області заявнику проведено перерахунок пенсії, однак, при перерахунку пенсії її розмір протиправно зменшено з 86% до 70 %.

Однак, звернувшись із заявою про перерахунок із врахуванням всіх надбавок, отримав відмову.

Тому, адвокат центру, звернувся до суду та в позовній заяві зазначив, що при перерахунку раніше призначеної пенсії не допускається звуження змісту та обсягу соціальних гарантій.

Також, зазначено, що пункт 2 постанови Кабінету Міністрів України №103 від 21.02.2018 втратив чинність з 05.03.2019 (з дня набрання законної сили рішенням Окружного адміністративного суду м. Києва від 12.12.2018 у справі №826/3858/18), тому і обмеження щодо часткової виплати суми підвищення до пенсії скасовано.

Отже, з 05.03.2019 пенсія заявнику підлягає виплаті у розмірі 100 відсотків суми підвищення пенсії.

Заявник вважає дії відповідача протиправними щодо зменшення розміру пенсії до 75 % суми підвищення пенсії.

Відповідач позовні вимоги не визнав, та просив в задоволенні адміністративного позову відмовити повністю,

Черкаський окружний адміністративний суд вирішив позов задовольнити частково.

Визнати протиправною бездіяльність Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській області щодо відмови у перерахунку пенсії заявнику у розмірі 86% відповідних сум грошового забезпечення з 01.01.2018.

Зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України в Черкаській області здійснити перерахунок та виплату пенсії з 01.01.2018 у розмірі 86% відповідних сум грошового забезпечення з урахуванням виплачених сум.

Визнати протиправними дії Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській області щодо зменшення розміру пенсії заявнику за рахунок виплати у період з 05 березня 2019 року до 03 вересня 2019 року (включно) 75 відсотків суми підвищення пенсії, визначеного станом на 01 березня 2018 року.

Зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України в Черкаській області провести перерахунок та виплату за період з 05 березня 2019 року до 03 вересня 2019 року (включно) з урахуванням 100 відсотків суми підвищення пенсії, визначеної станом 01 березня 2018 року.

Згідно з ч. 3 ст. 63 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (далі - Закон №2262-ХІІ) усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством. Перерахунок пенсій здійснюється на момент виникнення права на перерахунок пенсій і провадиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, у строки, передбачені частиною другою статті 51 цього Закону. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, передбаченого цією частиною, розміри пенсій звільненим зі служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, є нижчими, зберігаються розміри раніше призначених пенсій.

Відповідно до ч. 2 ст. 13 Закону №2262-ХІІ (в редакції, що діяла на час призначення пенсії позивачу) загальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 90 процентів відповідних сум грошового забезпечення, а особам, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби і віднесені до категорії 1, - 100 процентів, до категорії 2, - 95 процентів.

У дану статтю Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 08.07.2011 №3668-VI були внесені зміни, якими обмежено максимальний розмір пенсії на рівні 80 % від відповідних сум грошового забезпечення.

В подальшому Законом України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» № 1166-VII від

27.03.2014 також внесені зміни до ст.13 Закону № 2262-ХІІ та змінено до 70% максимальний розмір пенсії від сум грошового забезпечення.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №103 «Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб» з 01.01.2018 проведено перерахунок пенсії позивача, однак, розмір перерахованої пенсії визначив з 70% грошового забезпечення, незважаючи на те, що її розмір обчислювався з 86% грошового забезпечення.

Внесені Законом №1166-VII зміни до ч. 2 ст. 13 Закону №2262-ХІІ щодо встановлення граничного розміру пенсії за вислугу років у розмірі 70% грошового забезпечення не стосуються перерахунку вже призначеної пенсії, а мають застосовуватися лише виключно при призначенні нових пенсій.

За загальним правилом закон зворотної сили не має, а тому норми частини другої ст. 13 Закону №2262-ХІІ поширюється на відносини, які виникли після набуття чинності.

До Черкаського місцевого центру з надання БВПД звернулася Г.Ю.Л. за правовою допомогою щодо представлення її інтересів як потерпілої у кримінальному провадженні.

Після зустрічі із клієнтом та вивчення матеріалів справи, адвокат Олександр Починок підготував до суду позовну заяву про відшкодування матеріальної та моральної шкоди завданої внаслідок вчинення кримінального провадження, обґрунтовуючи свої вимоги наступним.

Потерпіла в вечірній час разом зі своїм трирічним племінником рухалася по вулиці в м.Черкаси до її сестри. В цей час вона тримала дитину за руку і розмовляла з нею, а в іншій руці вона тримала жіночу сумку та дитячий рюкзак. Назустріч їй ішов невідомий чоловік, на якого вона особливо не звертала уваги, оскільки була зайнята дитиною. В той час, як вона саме відволіклася на дитину, а потім підняла голову, то в цей час побачила перед собою чоловічу руку, яка ривком зірвала з її шиї золотий ланцюжок. Все відбулося миттєво. Після ривка невідомий чоловік побіг і вона, залишивши дитину біля дороги, побігла за нападником. Коли вона перебігла дорогу, то зустріла зовсім незнайомого чоловіка, якому пояснила ситуацію та попросила наздогнати нападника. Хлопець побіг за нападником, проте так і не повернувся. Вона повернулася до дитини. Даний ланцюжок був подарунок досить дорогої людини, а тому він мав для неї особливе значення.

Під час досудового розслідування за її участі проводилося впізнання особи за фотознімками. В ході даного експерименту слідчим їй було пред`явлено 4 фотознімка, з яких на одному вона вказала на нападника, ним виявився обвинувачений.

Потерпіла вважала, що своїми діями обвинувачений завдав їй як матеріальну так і моральну шкоду, а тому свій цивільний позов про стягнення матеріальної шкоди в

сумі 3087,36 грн. та 5000 грн. підтримала в повному обсязі. Адвокат доводив, що внаслідок злочинних дій обвинуваченого потерпілій завдано значної моральної шкоди, оскільки після нападу вона боїться ходити на самоті. Під час самої події їй прийшлося залишити малолітню дитину біля проїжджої частини, в результаті чого в неї зіпсувалися родинні відносини з сестрою та її чоловіком. Крім того, в результаті отриманого стресу, вона не могла працювати у звичному режимі.

Відповідно до ч.5 ст. 128 Кримінального процесуального кодексу України (надалі – КПК України), цивільний позов у кримінальному провадженні розглядається судом за правилами, встановленими цим Кодексом. Якщо процесуальні відносини, що виникли у зв'язку з цивільним позовом, цим Кодексом не врегульовані, до них застосовуються норми Цивільного процесуального кодексу України за умови, що вони не суперечать засадам кримінального судочинства.

Згідно ч.1, 2 ст. 22 Цивільного кодексу України (надалі – ЦК України) особа, якій завдано збитків у результаті порушення її цивільного права, має право на їх відшкодування, а збитками є витрати, які особа зробила для відновлення свого порушеного права.

Частиною 1 ст. 1166 ЦК України, визначено, що майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала.

При вирішенні питання про задоволення цивільного позову потерпілої в частині стягнення моральної шкоди, суд має приймати до уваги постанову Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 № 4 "Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди", де вказано, що відповідно до загальних підстав цивільно-правової відповідальності обов'язковому з'ясуванню при рішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди підлягають: наявність такої шкоди, протиправність діяння її заподіювача, наявність причинного зв'язку між шкодою і протиправним діянням заподіювача і вини останнього в її спричиненні.

За змістом ч.ч. 1, 2 ст. 23 ЦК України особа має право на відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення її прав. Моральна шкода полягає, зокрема, у фізичній болі та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з ушкодженням здоров'я, у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів, у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку із знищенням чи пошкодженням її майна, у приниженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

Згідно ч. 1 ст. 1167 ЦК України моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини.

Вироком Придніпровського районного суду міста Черкаси від 09.06.2020 року обвинуваченого визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України та задоволено в повному обсязі цивільний позов про стягнення з обвинуваченого 3087,36 гривень матеріальної та 5000 гривень моральної шкоди.

Адвокат Семнюк Ольга Григорівна

До Черкаського місцевого центру з надання БВПД звернулася гр. О. для призначення адвоката за рахунок держави.

Після зустрічі із клієнткою та вивчення матеріалів справи, адвокатка центру, Ольга Семенюк, підготувала до суду позовну заяву про визначення додаткового строку для прийняття спадщини, обґрунтовуючи свої вимоги наступним.

Після смерті доньки відкрилася спадщина, прийняти яку повинен був колишній чоловік заявниці. Звернувшись до нотаріуса та почавши оформлювати спадщину, так і не закінчив, у зв'язку із смертю. Станом на 2019 рік спадщину після смерті доньки так ніхто і не прийняв.

Тому, гр. О. звернулася до нотаріуса, але отримала постанову про відмову у вчиненні нотаріальних дій.

Заявниця вважає, що причина пропуску строку вважається поважною, оскільки вона не залежала від неї і обумовлена фактом смерті іншого члена їхньої родини.

Тому, Ольга Семенюк просила суд встановити заявниці додатковий строк для подачі заяви про прийняття спадщини.

Придніпровський районний суд м. Черкаси проаналізувавши встановлені обставини по справі, оцінивши надані докази в їх сукупності, оскільки заявниця пропустила строк прийняття спадщини, то суд вважає за необхідне визнати

причини пропуску строку подачі заяви про прийняття спадщини спадкоємцем поважними, а позов задовольнити і визначити їй додатковий строк для подачі заяви про прийняття спадщини.

У відповідності до ст.1217ЦК України спадкування здійснюється за заповітом або за законом.

Відповідно до ст.1222 ч.1 ЦК України спадкоємцями за заповітом і за законом можуть бути фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини, а також особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народженні живими після відкриття спадщини.

В силу ст.ст.1216-1218ЦК України спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців), яке може здійснюватися за заповітом або за законом.

До складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Відповідно до ст.ст.1220-1221,1223ЦК України спадщина відкривається внаслідок смерті особи або оголошення її померлою.

Часом відкриття спадщини є день смерті особи або день, з якого вона оголошується померлою, і саме з нього виникає право на спадкування, а місцем відкриття - є останнє місце проживання спадкодавця.

Саме спадкування може відбуватися за заповітом або за законом.

Згідно із ст.ст.1268-1270ЦК України спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її. При цьому прийняття спадщини з умовою чи із застереженням не допускається.

Спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем, має особисто подати нотаріусу заяву про прийняття спадщини.

Натомість судом встановлено, що позивач названих вище вимог закону не дотрималася та після відкриття спадщини не подала до нотаріальної контори заяву про прийняття спадщини.

Якщо спадкоємець протягом строку, встановленого статтею 1270 ЦК України, не подав заяву про прийняття спадщини, він вважається таким, що не прийняв її. За письмовою згодою спадкоємців, які прийняли спадщину, спадкоємець, який пропустив строк для прийняття спадщини, може подати заяву про прийняття спадщини нотаріусу за місцем відкриття спадщини. У разі відсутності такої згоди, за позовом спадкоємця, який пропустив строк для прийняття спадщини з поважної причини, суд може визначити йому додатковий строк, достатній для подання ним заяви про прийняття спадщини (ст. 1272 ЦК України).

В той же час, відповідно до ст.ст.1273-1275 ЦК України- спадкоємець за заповітом або за законом може відмовитися від прийняття спадщини протягом строку, встановленого статтею 1270 названого Кодексу, подавши нотаріусу за місцем відкриття спадщини відповідну заяву.

Відповідно до ст.ст.1296-1298 ЦК України спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину, яке видається спадкоємцям після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини. Якщо спадщину прийняло кілька спадкоємців, свідоцтво про право на спадщину видається кожному з них із визначенням імені та часток у спадщині інших спадкоємців.

Відсутність свідоцтва про право на спадщину не позбавляє спадкоємця права на спадщину.

До Черкаського місцевого центру з надання БВПД звернулася гр. І. для призначення адвоката за рахунок держави.

Після зустрічі із клієнткою та вивчення матеріалів справи, адвокатка центру, Ольга Семенюк, підготувала позовну заяву, обґрунтовуючи свої вимоги наступним.

Клієнтка є матір'ю малолітньої дитини. Батьком дитини є відповідач по справі. З відповідачем вона перебувала в шлюбі з 2014 року. Проте спільне життя не склалося, між ними постійно виникали суперечки, в результаті шлюб був розірваний. Оскільки відповідач не надавав жодної допомоги на дитину, то гр. І була змушена звернутися до суду для стягнення з нього аліментів на утримання дитини. Проте відповідач аліменти не сплачував та участі в житті дитини не приймав.

Більш того, відповідач є антисоціальною особою. Він скоїв злочин, за який на даний час відбуває покарання. Заявнику достовірно відомо з інформації, яка знаходиться в Єдиному реєстрі судових рішень, що в 2016 році стосовно нього була порушена справа та передана до суду з обвинувальним актом за ст. ст. ч. 2 ст. 389. ч. 2 ст. 156, ч. 4 ст. 152. ч. 3 ст. 153 КК України. Проте сам вирок є забороненим для оприлюднення і не міститься у відкритому реєстрі.

Ольга Семенюк зазначає, що на думку позивача, така людина не має права мати батьківських прав щодо дитини, враховуючи те, що він фактично не цікавиться дитиною і в житті сина жодної участі не приймає.

Адвокатка зазначала, що заявниця одна виховує дитину. Син живе разом з нею, знаходиться на її утриманні, доглядає за дитиною, годує її, лікує, проводить з дитиною вільний час, відводить до дитячого садка і докладає зусиль для того, щоб її син виріс та став гідною людиною, фактично виконує для дитини роль батька та матері. Навіть до того, як відповідача було притягнуто до кримінальної відповідальності, долею дитини він не цікавився. З моменту утримання в місцях позбавлення волі, він взагалі забув про існування сина.

Таким чином, є всі підстави для позбавлення відповідача батьківських прав щодо їх спільного сина та у зв'язку із вищевикладеним адвокат центру просив суд, позбавити відповідача батьківських прав щодо сина .

Враховуючи вищевикладене, суд розцінює зазначені факти як ухилення від виховання дитини відповідачем, свідоме нехтування ним своїми обов'язками, а тому вважає, що позовні вимоги підлягають до задоволення.

Згідно ч. 2 ст. 141 СК України, розірвання шлюбу між батьками, окреме проживання їх від дитини не впливає на обсяг їхніх прав та не звільняє від обов'язків щодо дитини.

Відповідно до ч. 1- 5 ст. 150 СК України батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини; зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток; забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя; повинні поважати дитину. Передача дитини на виховання іншим особам не звільняє батьків від обов'язку батьківського піклування щодо неї.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 164, ч. 2 ст. 166 СК України мати, батько можуть бути позбавлені судом батьківських прав, якщо вона, він: ухиляються від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини. Особа, позбавлена батьківських прав, не звільняється від обов'язку щодо утримання дитини.

Постановою Пленуму ВСУ № 3 від 30.03.2007 "Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав" визначено, що ухилення батьків від виконання своїх обов'язків має місце, коли вони не піклуються про фізичний та духовний розвиток дитини, її навчання, підготовки до самостійного життя, зокрема: не забезпечують необхідного харчування, медичного догляду, лікування дитини, що негативно впливає на її фізичний розвиток як складову виховання; не спілкуються з дитиною в обсязі, необхідному для її нормального самоусвідомлення; не надають дитині доступу до культурних та інших духовних цінностей; не сприяють засвоєнню нею загальноновизнаних норм моралі; не виявляють інтересу до її внутрішнього світу; не створюють умов для отримання нею освіти. Зазначені фактори як кожен окремо, так і в сукупності, можна розцінювати як ухилення від виховання дитини за умови свідомого нехтування батьками своїми обов'язками.

Адвокат Олександр Стівбун

22.02.2019 до Уманського місцевого центру з надання БВПД звернувся громадянин В. про надання безоплатної вторинної правової допомоги, що передбачало представництво в суді по справі щодо захисту спадкових прав. Відповідно до наказу Уманським МЦ з надання БВПД від 25.02.2019 № 45 видано доручення № 22 від 25.02.2019 про надання громадянину В. безоплатної вторинної правової допомоги та призначено адвоката Олександра Стівбуна.

Громадянин В, перебуває під юрисдикцією України та відноситься до категорії малозабезпечених осіб (пенсіонер, згідно медичних довідок – лежачий) .

Громадянин В. - виступає у якості відповідача у справі за позовом його сестри, громадянки О., стосовно захисту своїх спадкових прав на частину земельної ділянки, яку він успадкував за законом, відповідно до свідоцтва про право на спадщину.

У родині яка складалася з матері, двох синів і дочки, після смерті матері і сина, виник спір за земельну ділянку між братом, громадянином В. і сестрою, громадянкою О .

В лютому 2017 року мати позивачки громадянки О., склала заповіт в якому заповідає все своє майно позивачці.

В травні 2017 року помер неодружений брат громадянина В. та громадянки О. На спадкове майно покійного брата громадянином В. та громадянкою О. були подані заяви про прийняття спадщини як спадкоємців другої черги.

В серпні 2017 року померла мати позивача та відповідача. Станом на серпень 2017 року відкрилася спадщина , яка складалася із земельної ділянки, яка належала покійній матері, та із земельної ділянки, яка належала покійному брату .

Після смерті матері громадянка О. не подавала заяву про прийняття спадщини чи про відмову у прийнятті спадщини стосовно майна померлого брата в порядку трансмісії.

Громадянкою О. подано позовну заяву про внесення змін до свідоцтв про право на спадщину та скасування державної реєстрації, а саме внести зміни про право на спадщину замість 1/2 у свідоцтвах зазначити 1/4 та 3/4. Позивачка, стверджує що вона являється спадкоємцем по спадковій трансмісії земельної ділянки, яка належала її покійному брату.

Адвокатом громадянина В.(клієнта Уманського МЦ з надання БВПД) Олександром Стівбуном до Жашківського районного суду було направлено відзив на позов де зазначалися наступні факти, які унеможливають внесення змін до свідоцтва про право на спадщину громадянина В. Спадкові справи, відкриті після смерті спадкодавця та після смерті спадкодавця за спадковою трансмісією - це дві різні спадкові справи, і відповідно заяви щодо прийняття або відмови від прийняття спадщини, повинні подаватися спадкоємцями окремо щодо кожного спадкодавця. Якщо спадкоємець спадкодавця одночасно є трансмітером, то для того щоб прийняти спадщину за спадковою трансмісією, подається окремо заява або зазначається у одній заяві про прийняття спадщини спадкодавця та за спадковою трансмісією. Доводи громадянки О. і посилання про те що державний нотаріус повинен був роз'яснити порядок прийняття спадщини в порядку трансмісії є безпідставними. Громадянин В. успадкував 1/2 земельної ділянки, згідно свідоцтва про право на спадщину, за законом, тому позовні вимоги до відповідача є необґрунтованими.

Жашківський районний суд Черкаської області прийняв рішення від 08.10.2019 на користь відповідача, клієнта Уманського МЦ з надання БВПД. Позивачкою на вище вказане рішення суду було подано апеляційну скаргу в якій аргументи з приводу спадкування в порядку трансмісії нею за заповітом не змінилися. Олександром Стівбуном, адвокатом відповідача подано відзив на апеляційну скаргу із зазначенням фактів які унеможливають внесення змін до свідоцтва про право на

спадщину громадянина В. Черкаським апеляційним судом прийнято рішення від 23.12.2019 про залишення апеляційної скарги без задоволення, а рішення першої інстанції без змін.

Відповідно до змісту ст. 1217 ЦК України, спадкування здійснюють за заповітом або за законом.

Згідно ч.1 ст. 1268 ЦК України спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її.

Відповідно до ч.1 ст. 1269 ЦК України спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем, має подати нотаріусу або в сільських населених пунктах — уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування заяву про прийняття спадщини.

Згідно ч.2 ст. 1270 ЦК України якщо виникнення у особи права на спадкування залежить від неприйняття спадщини або відмови від її прийняття іншими спадкоємцями, строк для прийняття нею спадщини встановлюється у три місяці з моменту неприйняття іншими спадкоємцями спадщини або відмови від її прийняття. Якщо строк, що залишився, менший як три місяці, він продовжується до трьох місяців.

ч. 1 ст.1276 ЦК України якщо спадкоємець за заповітом або за законом помер після відкриття спадщини і не встиг її прийняти, право на прийняття належної йому частки спадщини, крім права на прийняття обов'язкової частки у спадщині, переходить до його спадкоємців (спадкова трансмісія).

Суддею Жашківського районного суду Черкаської області Шимчик Р.В. по справі №2/693/157/19 від 08.10.2019 — у задоволенні позову відмовлено (прийнято на користь клієнта Уманського МЦ з надання БВПД).

Суддями Черкаського апеляційного суду Н.І. Гончар, Т.Л. Фетісова, Ю.В. Сіренко по справі № 22ц/821/874/19 від 23.12.2019 – апеляційну скаргу залишено без задоволення (прийнято на користь клієнта Уманського МЦ з надання БВПД).

Клієнт дізнався про Уманський МЦ з надання БВПД по рекомендаціях інших осіб.

Адвокат Орел Сергій Іванович

До Золотоніського місцевого центру 17.10.2019 р. звернулась особа П., яка відноситься до категорії “Малозабезпечені особи”, житель с. Піщане Золотоніського р-ну, Черкаської області, яка попередньо вже зверталась за допомогою до центру. Дану особа отримати допомогу- представництво адвокатом під час судового засідання у справі про становлення факту родинних відносин .

Питання було у тому, що у клієнта померла баба і для прийняття спадщини необхідно встановити ступінь родинних відносин. Клієнт вже звертався за допомогою для підготовки позовної заяви, а тепер необхідно представити його інтереси в суді, так як він не є компетентним у правових питаннях, в т.ч. порядку розгляду цивільних справ.

Центром було винесено наказ про надання безоплатної вторинної правової допомоги та призначено для надання безоплатної вторинної правової допомоги адвоката, який готував позовну заяву- Орла Сергія Івановича, якому надано доручення №152 від 17.01.2019р. Справа № 695/684/19

Справа розглядалася в Золотоніському міськрайоновому протягом трьох засідань. 17.03.2020р. головуєчим суддею Середою Л.В. було винесено рішення на користь клієнта центру та встановлено факт родинних відносин клієнта з померлою бабою , що в подальшому надасть можливість прийняти спадщину. Заслуга адвоката полягала в тому , що він проводив супроводження справи від самого початку- збору документів для позовної заяви і до прийняття судом рішення, постійно був присутній на всіх стадіях процесу та надавав клієнту юридичну й психологічну допомогу.

Заступник директора Черкаського МЦ з надання БВПД Мостова Ірина Василівна

До Черкаського місцевого центру з надання БВПД звернулася гр. М. за юридичною допомогою.

Після зустрічі із клієнткою та вивчення матеріалів справи, заступник директора, Ірина Мостова підготувала позовну заяву про зняття арешту з майна, мотивуючи свої вимоги наступним.

Рішенням суду задоволено позовні вимоги Кредитної спілки про стягнення з гр. Т, гр. Б. та М. боргу за договором позики солідарно.

На виконанні в ДВС міста Черкаси перебувало виконавче провадження щодо примусового виконання виконавчого листа про звернення стягнення боргу в сумі 39 357,00 грн. солідарно.

Відповідно до постанови державного виконавця накладений арешт на 1/2 частини квартири заявника.

Листом ДВС міста Черкаси клієнта повідомлено, що виконавче провадження про звернення стягнення боргу в сумі 39357,00 грн. солідарно, завершене 15.11.2013.

Крім того, клієнтка дізналась, що окрім арешту, накладеного постановою державного виконавця в Єдиному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна міститься інформація щодо накладення обтяження на належну заявнику 1/2 частини квартири.

В 2017 році зобов'язання по сплаті боргу за рішенням суду було виконане в повному обсязі іншим солідарним боржником у зв'язку із чим завершено виконавче провадження внаслідок фактичного виконання в повному обсязі рішення згідно з виконавчим документом.

Ірина Мостова в позовній заяві зазначила, що у разі закінчення виконавчого провадження арешт, накладений на майно (кошти) боржника, знімається, відомості

про боржника виключаються з Єдиного реєстру боржників, скасовуються інші вжиті виконавцем заходи щодо виконання рішення.

Про зняття арешту з майна виконавець зазначає у постанові про закінчення виконавчого провадження, яка в день її винесення надсилається органу, установі, посадовій особі, яким була надіслана для виконання постанова про накладення арешту на майно (кошти) боржника, а у випадках, передбачених законом, вчиняє дії щодо реєстрації припинення обтяження такого майна.

Проте, в постанові про закінчення виконавчого провадження не було зазначено про зняття арешту з майна боржників та на даний час арешт з належної клієнтці 1/2 частки квартири не знятий.

Таким чином, наявність арешту майна порушує права заявниці як власника, яка на власний розсуд має право розпоряджатися та користуватися своїм майном.

На підставі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які посилювалася Ірина Мостова центру, як на підставу своїх вимог, Соснівський районний суд міста Черкаси позов до Центрального відділу державної виконавчої служби у місті Черкаси Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) про зняття арешту з майна задовольнив.

Працівник Черкаського МЦ з надання БВПД Крутоус Ірина Сергіївна

До Черкаського місцевого центру з надання БВПД звернулася гр. О. для призначення адвоката за рахунок держави.

Після зустрічі із клієнтом та вивчення матеріалів справи, працівник центру, Ірина Крутоус, підготувала до суду позовну заяву про стягнення заборгованості по аліментах та стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів на утримання дитини, обґрунтовуючи свої вимоги наступним.

Рішенням Придніпровського районного суду м. Черкаси на користь гр. О. стягнуто аліменти на утримання доньки, у зв'язку із навчанням у розмірі 1/4 частки усіх видів (заробітку) доходу, але не менше 50 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, починаючи з 11.12.2018 щомісячно на період навчання, але не довше ніж до досягнення нею 23 років.

На підставі вказаного рішення було видано виконавчий лист, який перебував на примусовому виконанні у Придніпровському відділі державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Черкаській області.

Відповідач аліменти, визначені рішенням суду, на утримання доньки не сплачував і у нього утворилась заборгованість.

Ірина Крутоус в позовній заяві зазначала, що у зв'язку із виникненням заборгованості зі сплати аліментів з вини батька дитини, який зобов'язаний сплачувати аліменти за рішенням суду, у неї, як одержувача аліментів, виникає право на стягнення неустойки (пені) у розмірі одного відсотка суми несплачених

аліментів за кожен день прострочення від дня прострочення сплати аліментів до дня їх повного погашення або до дня ухвалення судом рішення про стягнення пені.

Пеня за заборгованість по сплаті аліментів нараховується на всю суму несплачених аліментів за кожний день прострочення її сплати, а її нарахування не обмежується тільки тим місяцем, в якому не проводилося стягнення.

Батько дитини повинен був вчиняти дії, пов'язані з виконанням сплати аліментів, оскільки його повнолітня дочка, яка продовжує навчання, повинна мати засоби для існування. Доказів на підтвердження неможливості сплачувати аліменти, у зв'язку із чим заборгованість утворилась з незалежних від нього причин, відповідач суду не надав.

Таким чином, за результатами розгляду справи, Придніпровський районний суд м.Черкаси дійшов до висновку про задоволення позовних вимог про стягнення з відповідача на користь позивачки заборгованість по сплаті аліментів на утримання дочки у розмірі 28295 грн. 33 коп., а також неустойку (пеню) за прострочення сплати аліментів на утримання дочки у розмірі 28295 грн. 33 коп.

Адвокат Ігор Слободянюк

24.01.2020 до Уманського місцевого центру з надання БВПД звернулася громадянка Є. про надання безоплатної вторинної правової допомоги, що передбачало представництво інтересів у суді про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню.

Відповідно до наказу Уманським МЦ з надання БВПД від 27.01.2020 № 16 видано доручення № 8 від 29.01.2020 про надання громадянці Є. безоплатної вторинної правової допомоги та призначено адвоката Ігора Слободянюка.

Відповідно до п.1 ч.1 ст. 14 ЗУ “Про безоплатну правову допомогу” Громадянка Є. являється суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу.

Дана громадянка звернулася до суду з позовом до Банку, третя сторона приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню.

4 серпня 2017 року приватний нотаріус Київської міського нотаріального округу, за зверненням Банку виніс виконавчий напис про стягнення з громадянки Є. за несплаченим кредитним договором від квітня 2006 року.

Із суми заборгованості громадянка Є. визнає тільки заборгованість по тілу кредиту та не погоджується із заборгованістю по пені та відсоткам.

Заборгованість по пені та відсоткам нараховано у сумі 115240,81 грн. з порушенням закону, вона перевищує в 28 раз заборгованість по тілу кредиту та є спірною, крім того з моменту припинення позивачкою виплат минуло більше трьох років у зв'язку з чим термін позовної давності закінчився.

При винесені виконавчого напису нотаріус не пересвідчився у факті безспірності заборгованості.

Про вчинення виконавчого напису громадянці Є. стало відомо тільки 06 серпня 2019 року, від державного виконавця Маньківського районного відділу державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Черкаській області, який виніс постанову про опис та арешт майна боржника, що і змусило громадянку Є. звернутись з відповідним позовом до суду.

При винесенні виконавчого напису нотаріус не пересвідчився у факті безспірності заборгованості чим грубо порушив вимоги ст. 88 ЗУ «Про нотаріат» та п. 3.1 глави 16 Розділу II «Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України», затвердженого наказом Міністерства юстиції України 22 лютого 2012 №296/5, відповідно до якого нотаріус вчиняє виконавчі написи якщо подані документи підтверджують безспірність заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем.

Крім того нотаріус при винесенні виконавчого напису керувався вимогами Постанови Кабінету Міністрів України № 662 від 26 листопада 2014 року «Про внесення змін до переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів», однак Постановою Київського апеляційного адміністративного суду від 22 лютого 2017 року у справі №826/20084/14 дія вказаної постанови була скасована і станом на 04 серпня 2017 року вона не діяла. Таким чином нотаріус не виконав вимоги закону не пересвідчився у безспірності заборгованості, не перевіряв терміни давності та виніс виконавчий напис, який не підлягає до виконання, так як винесений з порушенням чинного законодавства.

Громадянка Є., як споживач, отримувала послуги від відповідача і її права захищено ЗУ «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 року з послідовними змінами. Відповідно ст. 18 ЦК України нотаріус здійснює захист цивільних прав шляхом вчинення виконавчого напису на борговому документі у випадках і порядку, встановлених законом. Статтею 87 Закону України «Про нотаріат» передбачено, що для стягнення грошових сум або витребування від боржника майна нотаріуси вчиняють виконавчі написи на документах, що встановлюють заборгованість. Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до ст. 88 Закону України «Про нотаріат» нотаріус вчиняє виконавчі написи, якщо подані документи підтверджують безспірність заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем та за умови, що з дня виникнення права вимоги минуло не більше трьох років, а у відносинах між підприємствами, установами та організаціями - не більше одного року. Якщо для вимоги, за якою видається виконавчий напис, законом встановлено інший строк давності, виконавчий напис видається у межах цього строку.

Відповідно до п. 13 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах за скаргами на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні» при вирішенні справ пов'язаних з оскарженням відмови у видачі виконавчого напису або його видачею відповідно до ЗУ «Про нотаріат» виконавчий напис може бути вчинено нотаріусом за умови, що наявність безспірної заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем підтверджується відповідними документами. У п. 10 «Узагальнення судової практики розгляду справ про оскарження нотаріальних дій або відмову в їх вчиненні» від 07.02.2014 року Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ роз'яснено, що однією з об'єктивних причин оскарження виконавчих написів є поверхневий підхід нотаріуса до вирішення питання про можливість вчинення виконавчого напису у кожному конкретному випадку. Поза увагою нотаріуса часто лишається те, що стягувачі, звертаючись за вчиненням виконавчого напису, необґрунтовано

завищують суми своїх вимог, включаючи до їх складу всі санкції, комісії, винагороди, або звертаються про стягнення спірного боргу.

Суд при вирішенні спору про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню, не повинен обмежуватися лише перевіркою додержання нотаріусом формальних процедур і факту подання стягувачем документів на підтвердження безспірної заборгованості боржника згідно з Переліком документів. Для правильного застосування положень статей 87, 88 Закону України «Про нотаріат» у такому спорі суд повинен перевірити доводи боржника в повному обсязі й установити та зазначити в рішенні чи справді на момент вчинення нотаріусом виконавчого напису боржник мав безспірну заборгованість перед стягувачем, тобто чи існувала заборгованість взагалі, чи була заборгованість саме такого розміру, як зазначено у виконавчому написі, та чи не було невирішених по суті спорів щодо заборгованості або її розміру станом на час вчинення нотаріусом виконавчого напису. При цьому законодавством не визначений виключний перелік обставин, які свідчать про наявність спору щодо заборгованості.

Як зазначив Верховний Суд України в своїй постанові від 05 липня 2017 року по справі № 754/9711/14-ц безспірність заборгованості чи іншої відповідальності боржника це обов'язкова умова вчинення нотаріусом виконавчого напису (ст. 88 ЗУ «Про нотаріат»). Таким чином, вчинення нотаріусом виконавчого напису відбувається за фактом подання стягувачем документів, які згідно із відповідним Переліком є підтвердженням безспірності заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем. Однак сам по собі цей факт (подання стягувачем відповідних документів нотаріусу) не свідчить про відсутність спору стосовно заборгованості як такого.

З огляду на наведене та з урахуванням приписів ст. 15, 16, 18 ЦК України, ст. 50, 87, 88 ЗУ «Про нотаріат», захист цивільних прав шляхом вчинення нотаріусом виконавчого напису полягає в тому, що нотаріус підтверджує наявне у стягувача право на стягнення грошових сум або витребування від боржника майна. Це право існує, поки суд не встановить зворотного. Тобто боржник, який так само має право на захист свого цивільного права, в судовому порядку може оспорювати вчинений нотаріусом виконавчий напис: як з підстав порушення нотаріусом процедури вчинення виконавчого напису, так і з підстав неправомірності вимог стягувача (повністю чи в частині розміру заборгованості або спливу строків давності за вимогами в повному обсязі чи їх частині), з якими той звернувся до нотаріуса для вчинення виконавчого напису.

У даному випадку, нотаріус при вчиненні оспорюваного виконавчого напису не переконався належним чином у безспірності розміру сум, що підлягають стягненню за виконавчим написом, чим порушив норми ЗУ «Про нотаріат» та Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів.

Адвокат Орел Сергій Іванович

До Золотоніського місцевого центру 17.10.2019 р. звернулась особа П., яка відноситься до категорії “Малозабезпечені особи”, житель с. Піщане Золотоніського р-ну, Черкаської області, яка попередньо вже зверталась за допомогою до центру. Дану особа отримати допомогу- представництво адвокатом під час судового засідання у справі про становлення факту родинних відносин .

Питання було у тому, що у клієнта померла баба і для прийняття спадщини необхідно встановити ступінь родинних відносин. Клієнт вже звертався за допомогою для підготовки позовної заяви, а тепер необхідно представити його інтереси в суді, так як він не є компетентним у правових питаннях, в т.ч. порядку розгляду цивільних справ.

Центром було винесено наказ про надання безоплатної вторинної правової допомоги та призначено для надання безоплатної вторинної правової допомоги адвоката, який готував позовну заяву- Орла Сергія Івановича, якому надано доручення №152 від 17.01.2019р. Справа № 695/684/19

Справа розглядалася в Золотоніському міськрайоновому протягом трьох засідань. 17.03.2020р. головою суддею Середою Л.В. було винесено рішення на користь клієнта центру та встановлено факт родинних відносин клієнта з померлою бабою , що в подальшому надасть можливість прийняти спадщину. Заслуга адвоката полягала в тому , що він проводив супроводження справи від самого початку- збору документів для позовної заяви і до прийняття судом рішення, постійно був присутній на всіх стадіях процесу та надавав клієнту юридичну й психологічну допомогу.

Відповідно до частини третьої статті 52 Закону України «Про виконавче провадження» не підлягають арешту в порядку, встановленому цим Законом, кошти, що перебувають на рахунках із спеціальним режимом використання, спеціальних та інших рахунках, звернення стягнення на які заборонено законом.

Подібна ситуація трапилась з клієнткою, яка звернулась за правовою допомогою до Золотоніського місцевого центру з надання БВПД. Звернення стосувалось скасування постанови про накладення арешту на кошти, що містяться на картковому рахунку боржника, на який громадянці Л. надходить соціальна допомога на дитину, як одинокій матері та державна соціальна допомога малозабезпеченим сім`ям.

Заявниця є боржницею по справі за судовим рішенням про стягнення із неї суми боргу. Рішення суду набрало законної сили та передано для примусового виконання до органів державної виконавчої служби. У рамках виконання вказаного судового рішення державним виконавцем у виконавчому провадженні було винесено постанову про арешт коштів боржника, якою накладено арешт на грошові кошти боржника, що містяться на відкритих рахунках, а також на кошти на рахунках, що будуть відкриті після винесення постанови про арешт коштів боржника, крім коштів, що містяться на рахунках накладення арешту та/або звернення стягнення на які заборонено законом, та належить боржнику.

Розглянувши звернення клієнтки їй було призначено адвоката — Сергія Орла для складення процесуального документу, в даному випадку скарги на дії державного виконавця, що полягають у незаконному накладенні арешту на

картковий рахунок скаржника та представництва інтересів особи в суді. Адвокат отримав доручення, підготував та подав до Золотоніського міськрайонного суду Черкаської області скаргу та в подальшому представляв інтереси клієнта в суді.

Відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 18 ЗУ «Про виконавче провадження» виконавець зобов'язаний здійснювати заходи примусового виконання рішень у спосіб та в порядку, які встановлені виконавчим документом і цим Законом.

Звернення стягнення на майно боржника полягає в його арешті, вилученні (списанні коштів з рахунків) та примусовій реалізації. Про звернення стягнення на майно боржника виконавець виносить постанову. Стягнення за виконавчими документами звертається в першу чергу на кошти боржника у національній та іноземній валютах, інші цінності, у тому числі на кошти на рахунках боржника у банках та інших фінансових установах.

Нормами ч. 2 ст. 48 ЗУ «Про виконавче провадження» визначено, що забороняється звернення стягнення та накладення арешту на кошти на інших рахунках боржника, накладення арешту та/або звернення стягнення на які заборонено законом.

Тобто, відповідно до п.п. 6 та 10 ч. 1 ст. 73 ЗУ «Про виконавче провадження» стягнення не може бути звернено на такі виплати: одноразову допомогу у зв'язку з народженням дитини; допомогу особам, зайнятим доглядом трьох і більше дітей віком до 16 років, по догляду за дитиною з інвалідністю, по тимчасовій непрацездатності у зв'язку з доглядом за хворою дитиною, а також на іншу допомогу на дітей, передбачену законом.

Отже, Законом України «Про виконавче провадження» чітко вказана заборона про звернення стягнення на одноразову допомогу у зв'язку з народженням дитини чи на іншу допомогу на дітей, передбачену законом.

Також, Верховний Суд в постанові від 14.03.2018 року у справі № 682/690/16-ц зазначив, що кошти, одержані на дитину, є власністю того з батьків, на ім'я кого вони виплачуються, чи є власністю дитини, однак ці грошові кошти мають цільове призначення виключно в інтересах дитини, тому на них не може бути звернено стягнення.

Додатково зазначаємо перелік коштів, на які не може бути звернено стягнення:

- 1) вихідну допомогу, що виплачується в разі звільнення працівника;
- 2) компенсацію працівнику витрат у зв'язку з переведенням, направленням на роботу до іншої місцевості чи службовим відрядженням;
- 3) польове забезпечення, надбавки до заробітної плати, інші кошти, що виплачуються замість добових і квартирних;
- 4) матеріальну допомогу особам, які втратили право на допомогу по безробіттю;
- 5) допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами;
- 6) одноразову допомогу у зв'язку з народженням дитини;
- 7) допомогу при усиновленні дитини;
- 8) допомогу на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування;
- 9) допомогу на дітей самотніми матерям;
- 10) допомогу особам, зайнятим доглядом трьох і більше дітей віком до 16 років, по догляду за дитиною з інвалідністю, по тимчасовій непрацездатності у

зв'язку з доглядом за хворою дитиною, а також на іншу допомогу на дітей, передбачену законом;

11) допомогу на лікування;

12) допомогу на поховання;

13) щомісячну грошову допомогу у зв'язку з обмеженням споживання продуктів харчування місцевого виробництва та особистого підсобного господарства громадян, які проживають на території, що зазнала радіоактивного забруднення;

14) дотації на обіди, придбання путівок до санаторіїв і будинків відпочинку за рахунок фонду споживання.

Особи в даній категорії справ звільняються від сплати судового збору при зверненні з відповідними скаргами до суду.

18.08.2020 р. суддя Золотоніського міськрайонного суду Черкаської області постановила ухвалу, якою скаргу представника громадянки Л., адвоката Орла Сергія про визнання неправомірними дій державного виконавця та скасування постанови про накладення арешту на кошти, що містяться на картковому рахунку боржника - задовольнила частково. А саме, скасовано постанову про накладення арешту на грошові кошти винесену державним виконавцем про накладення арешту на грошові кошти, що містяться на картковому рахунку банку (категорія - соціальна допомога). В результаті чого інтереси клієнта задоволені.

Адвокат Валентина Ткач

До Черкаського МЦ звернувся П.В.Ф. за правовою допомогою, що передбачала представництво інтересів у суді в справі про визнання відмови Черкаської міської ради протиправною, скасування рішення та зобов'язання вчинити певні дії.

З метою реалізації права на отримання в оренду земельної ділянки П.В.Ф. звернувся до Центру надання адміністративних послуг Департаменту управління справами Черкаської міської Ради із заявою про надання дозволу на розробку документації із землеустрою щодо відведення земельної ділянки площею 0,0024 га в оренду для будівництва тимчасового гаражу.

Черкаською міською радою відмовлено в наданні дозволу на розроблення документації із землеустрою. Підставою для відмови було зазначено, що згідно з висновком управління планування та архітектури департаменту архітектури та містобудування на земельну ділянку, наявні містобудівні обмеження та обтяження землекористування пов'язані із реалізацією містобудівної документації та із розташуванням частини земельної ділянки в охоронній зоні навколо інженерних комунікацій.

Відповідно до генерального плану міста Черкаси, затвердженого рішенням Черкаської міської ради передбачена територія багатоповерхової житлової забудови.

Вважаючи оскаржувати рішення протиправним, позивач звернувся за захистом своїх прав до суду.

Ухвалою Черкаського окружного адміністративного суду від 02.12.2019 року прийнято позовну заяву до розгляду та відкрито провадження у справі, справу вирішено розглядати за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи.

Рішенням Черкаського окружного адміністративного суду від 31.01.2020 року заявнику було повністю відмовлено в задоволенні позову.

Не погоджуючись із рішенням суду першої інстанції, П.В.Ф. та його представник адвокат Валентина Ткач подали апеляційну скаргу, обґрунтовуючи її вимоги наступним.

З матеріалів справи вбачається, що позивачем при поданні заяви було надано необхідний пакет документів, передбачений Земельним кодексом України для розроблення проекту землеустрою, а саме копію паспорту та ідентифікаційного коду; довідку з державної статистичної звітності; копії графічних матеріалів, на яких зображено земельну ділянку; копію довідки МСЕК; копію свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу; копію водійського посвідчення. При цьому, що позивач є інвалідом 1 групи та є власником автомобіля, який оснащений ручним керуванням.

Крім того, з графічних матеріалів, на яких зображено земельну ділянку та довідки з державної статистичної звітності вбачається, що біля будинку на земельній ділянці збудовано цілий ряд гаражів, які перебувають у користуванні громадян.

Адвокат Валентина Ткач в апеляційній скарзі зазначила, що будь-яких прийнятних та переконливих пояснень того, що саме мається на увазі під формулюванням «наявні містобудівні обмеження щодо землекористування, щодо землекористування, пов'язані із реалізацією містобудівної документації та розташуванням земельної ділянки в охоронній зоні навколо інженерних мереж» відповідачем не надано. Як не надано і доказів того, що земельна ділянка розташована в зоні інженерних мереж.

Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 15.06.2020 року апеляційну скаргу задоволено частково: скасовано рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 31 січня 2020 року та постановлено нове, яким позов задоволено повністю.

Адвокат Юрій Ковтун

До Черкаського МЦ звернувся Т.Л.М. за правовою допомогою.

Після зустрічі із клієнтом та вивчення матеріалів справи, адвокат Юрій Ковтун, підготував до суду скаргу на дії державного виконавця Соснівського відділу державної виконавчої служби у м. Черкаси Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), мотивуючи свої вимоги наступним.

Т.Л.М. є пенсіонером, та має відкритий картковий рахунок в АТ КБ «Приватбанк» для виплати пенсії. 01.03.2020 року скаржник помітив, що його картка для отримання пенсії заблокована. При зверненні в банківську установу він дізнався, що на його

картковий рахунок постановою Соснівського відділу ДВС накладено арешт. Однак постанови він не отримував.

Звернувшись у виконавчу службу із заявою про скасування вищезазначеної постанови, отримав відмову у знятті арешту з його карткового рахунку.

Скаржник та його законний представник Юрій Ковтун вважав постанову незаконною, оскільки пенсія є єдиним джерелом існування, а також йому потрібні кошти на лікування, оскільки він є інвалідом 2-ї групи.

Відповідно до [ст.447 ЦПК України](#), сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього [Кодексу](#), порушено їхні права чи свободи.

Відповідно до ч. ч. 1, 2 [ст. 68 Закону України «Про виконавче провадження»](#) стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника звертається у разі відсутності в боржника коштів на рахунках у банках чи інших фінансових установах, відсутності чи недостатності майна боржника для покриття в повному обсязі належних до стягнення сум, а також у разі виконання рішень про стягнення періодичних платежів. За іншими виконавчими документами виконавець має право звернути стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника без застосування заходів примусового звернення стягнення на майно боржника - за письмовою заявою стягувача або за виконавчими документами, сума стягнення за якими не перевищує п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Відповідно до [ст. 70 Закону України «Про виконавче провадження»](#) розмір відрахувань із заробітної плати, пенсії, стипендії та інших доходів боржника вираховується із суми, що залишається після утримання податків, зборів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Із заробітної плати боржника може бути утримано за виконавчими документами до погашення у повному обсязі заборгованості: у разі стягнення аліментів, відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю особи, у зв'язку із втратою годувальника, майнової та/або моральної шкоди, завданої кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням, - 50 відсотків; за іншими видами стягнень, якщо інше не передбачено законом, - 20 відсотків.

В скарзі на дії державного виконавця адвокат зазначив, що накладення арешту на рахунок, що відкрито в АТ КБ «Приватбанк» для виплати пенсії унеможливило отримання його клієнтом пенсійних виплат, після стягнення 20% пенсії в порядку виконання.

Рішенням Соснівського районного суду м. Черкаси скаргу на дії державного виконавця Соснівського відділу державної виконавчої служби у м. Черкаси Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) задоволено, визнано протиправною та скасовано постанову головного державного виконавця про арешт коштів боржника у виконавчому провадженні в частині

накладення арешту на грошові кошти, що надходять на пенсійний картковий рахунок, відкритий в АТ КБ «Приватбанк».

На час подання інформації рішення не набрало законної сили.

Адвокат Юрій Побиванець

До Золотоніського МЦ звернувся військовослужбовець С.С.М. за правовою допомогою, що передбачала отримання компенсації за невикористані відпустки.

Він проходив службу в одній з військових частин. За час проходження військової служби набув статусу учасника бойових дій та право на щорічну додаткову відпустку терміном 14 календарних днів. Правом на дану відпустку не користувався. Про цю відпустку навіть не знав. Його з своїми правами ніхто не ознайомлював. При звільненні з військової служби компенсація йому нарахована та виплачена не була. Про порушення своїх прав клієнт дізнався випадково під час розмови з колишніми колегами по службі. Вони ж і порекомендували звернутись за захистом своїх прав до Золотоніського МЦ.

Ознайомивши заявника з його правами в частині гарантій та компенсацій, головний спеціаліст Золотоніського МЦ Владислав Круть підготував заяву до військової частини про виплату належних компенсацій для вирішення спору в позасудовому порядку. На цю заяву військова частина відповіла відмовою та порекомендувала для вирішення питання звернутись до суду. Тоді С.С.М. вчергове звернувся до Золотоніського МЦ.

Після розгляду звернення заявнику призначено адвоката Юрія Побиванця для підготовки позовної заяви.

Адвокат підготував позовну заяву, врахувавши положення законодавства та останні рішення Верховного Суду України в зразкових справах, яку направив до Черкаського окружного адміністративного суду. Відповідач не погодився з позовними вимогами й не забажав добровільно нарахувати та виплатити компенсацію за невикористані дні додаткової відпустки, натомість надіславши відзив на позовну заяву. Адвокату довелось готувати також і відповідь на відзив.

Загалом вимоги позову та відзив обгрутовувалися наступними нормами закону.

Відповідно до частини 1 статті 4 Закону України «Про відпустки» установлюються такі види щорічних відпусток: основна відпустка; додаткова відпустка за роботу із шкідливими та важкими умовами праці; додаткова відпустка за особливий характер праці; інші додаткові відпустки, передбачені законодавством. Статтею 16-2 ЗУ «Про відпустки» передбачено додаткову відпустку окремим категоріям громадян та постраждалим учасникам Революції Гідності. Учасникам бойових дій надається додаткова відпустка із збереженням заробітної плати тривалістю 14 календарних днів на рік.

Згідно з частиною 1 ст. 5 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасниками бойових дій є особи, які брали участь у виконанні бойових завдань захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), у партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і у мирний час. На підставі пункту 12 частини 1 статті 12 Закону № 3551 учасникам бойових дій (статті 5, 6) надається право на використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки зі збереженням заробітної плати строком 14 календарних днів на рік.

У разі якщо ЗУ «Про відпустки» або іншими законами України передбачено надання додаткових відпусток без збереження заробітної плати, такі відпустки військовослужбовцям надаються без збереження грошового забезпечення.

Підстави та порядок надання додаткової відпустки особам, які мають статус учасника бойових дій, передбачені Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Відповідно до частини 17 статті 10-1 вказаного закону в особливий період з моменту оголошення мобілізації до часу введення воєнного стану або до моменту прийняття рішення про демобілізацію військовослужбовцям надаються відпустки, передбачені частинами першою, шостою та дванадцятою цієї статті, і відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин. Надання військовослужбовцям відпусток, передбачених частиною 1 цієї статті, здійснюється за умови одночасної відсутності не більше 30 відсотків загальної чисельності військовослужбовців певної категорії відповідного підрозділу. Відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин військовослужбовцям надаються із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів.

Згідно частини 18 статті 10-1 ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» в особливий період під час дії воєнного стану військовослужбовцям можуть надаватися відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів без урахування часу, необхідного для

проїзду в межах України до місця проведення відпустки та назад, але не більше двох діб в один кінець.

У разі ненадання військовослужбовцям щорічних основних відпусток у зв'язку з настанням періодів, передбачених пунктами 17 і 18 статті 10-1 ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», такі відпустки надаються у наступному році. У такому разі дозволяється за бажанням військовослужбовців об'єднувати щорічні основні відпустки за два роки, але при цьому загальна тривалість об'єднаної відпустки не може перевищувати 90 календарних днів.

Спірні правовідносини щодо отримання грошової компенсації за невикористані дні додаткової відпустки у зв'язку зі звільненням позивача виникли в особливий період, позивач не використав повністю право на відпустки.

Відповідно до частини 8 статті 10-1 наведеного вище Закону військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, додаткові відпустки у зв'язку з навчанням, творчі відпустки та соціальні відпустки надаються відповідно до ЗУ «Про відпустки». Інші додаткові відпустки надаються їм на підставах та у порядку, визначених відповідними законами України.

Відповідно до частини 14 статті 10-1 ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» у рік звільнення зазначених в абзацах 1 та 2 цієї частини військовослужбовців зі служби у разі невикористання ними щорічної основної або додаткової відпустки їм виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної основної відпустки, а також дні додаткової відпустки, зокрема, військовослужбовцям-жінкам, які мають дітей.

Велика Палата Верховного Суду у пунктах 31, 32 постанови від 21.08.2019 у справі №620/4218/18 зазначила, що ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» не встановлено припинення виплати компенсації за невикористані частини додаткової соціальної відпустки, право на яку позивач набув за період проходження військової служби. Водночас у разі невикористання додаткової соціальної відпустки протягом календарного року, у якому у особи виникає право на таку відпустку, додаткова соціальна відпустка переноситься на інший період, тобто особа не втрачає самого права на надану їй чинним законодавством України соціальну гарантію, що може бути реалізовано у один із таких двох способів: 1) безпосереднє надання особі відпустки після закінчення особливого періоду, що може тривати невизначений термін; 2) грошова компенсація відпустки.

Таким чином припинення надання військовослужбовцям додаткових відпусток (відповідно до пункту 19 статті 10-1 ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» у періоди, передбачені пунктами 17 і 18 цієї статті) є тимчасовим обмеженням способу реалізації права на використання додаткової відпустки безпосередньо. Обмеження щодо одного з двох способів реалізації такого права не впливає на зміст цього права, яке гарантується пунктом 12

статті 12 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», пунктом 8 статті 10-1 ЗУ Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Відповідно до пунктів 3, 6 Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 07.06.2018 № 260, у рік звільнення військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), звільненим з військової служби, які не використали щорічну основну відпустку або використали частково, за їх бажання надається відпустка із наступним виключенням зі списків особового складу військової частини та виплачується грошове забезпечення у розмірі відповідно до кількості наданих днів відпустки або виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної основної відпустки, а також дні додаткової відпустки, в тому числі за минулі роки.

У випадку звільнення військовослужбовців з військової служби їм виплачується компенсація за всі невикористані дні щорічної відпустки, у тому числі за невикористані дні додаткової відпустки, передбаченої в статті 16-2 ЗУ «Про відпустки» та пункті 12 частини 1 статті 12 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (пункт 34 постанови Великої Палати Верховного Суду від 21.08.2019).

Рішенням Черкаського окружного адміністративного суду від 18.05.2020 року позов задоволено.

Адвокат Дмитро Зелений

05.08.2019 року до Уманського МЦ звернулася Б.Л.В. за правовою допомогою щодо позбавлення батьківських прав.

Після вивчення обставин справи та наявних у клієнтки документів, адвокат Дмитро Зелений підготував позовну заяву, вимоги якої згодом підтримав у суді.

В травні 2002 року дочка клієнтки уклала шлюб, від якого у неї народилось четверо дітей. Таким чином Б.Л.В. є їх рідною бабою.

Восени 2015 року рішенням Жашківського районного суду Черкаської області шлюб дочки позивачки розірвано.

Згодом мати дітей померла, а вони стали проживати з бабою.

Після розірвання шлюбу батько дітей їхнім життям, матеріальним забезпеченням та духовним розвитком не цікавиться, та не відвідує їх, фактично відмовившись від власних дітей.

Діти позбавлені батьківського піклування.

Вказані обставини підтверджуються довідками закладів освіти та розрахунком заборгованості зі сплати аліментів.

За вказаних обставин виникла необхідність у судовому захисті прав та законних інтересів малолітніх та неповнолітньої дитини, а саме у зверненні з позовом про

позбавлення батьківських прав громадянина М. та призначенням малолітнім та неповнолітній дитини піклувальника та опікуна в особі їхньої баби.

Як передбачено ст. 150 Сімейного кодексу України (надалі – СК України), батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини. Батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток. Батьки зобов'язані забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя.

Відповідно до ст. 164 СК України, батько може бути позбавлений судом батьківських прав, якщо він ухиляється від виконання своїх батьківських обов'язків по вихованню дитини.

Будучи позбавлені батьківського піклування діти мають бути влаштовані у відповідності до положення ч. 4 ст. 167 СК України, яка передбачає, що якщо дитина не може бути передана другому з батьків, переважне право перед іншими особами на передання їм дитини мають, за їхньою заявою, баба та дід, повнолітні брати та сестри, інші родичі дитини, мачуха, вітчим.

За приписами ст. 258 СК України, баба і дід мають право на самозахист внуків. Баба і дід мають право звернутися за захистом прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх та повнолітніх непрацевдатних внуків до органу опіки та піклування або до суду без спеціальних на те повноважень.

Рішенням Жашківського районного суду Черкаської області від 28.11.2019 позов задоволено.

[1.6.4.] Здійснення інтерв'ювання клієнтів РЦ та МЦ щодо якості отриманих послуг

Протягом II кварталу 2020 року начальником відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів здійснено 13 інтерв'ювань клієнтів.

Для з'ясування ступеню задоволеності клієнтів роботою адвокатів та рівня якості правової допомоги, під час проведення спостережень за роботою адвокатів (до або після судових засідань) здійснювалося також опитування клієнтів щодо дотримання адвокатами стандартів якості надання БВПД.

За результатами опитування начальником відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів заповнювалася відповідна форма моніторингу якості.

[1.6.5.] Відвідування менеджером з якості судових засідань у кримінальних, цивільних, адміністративних провадженнях за участі адвокатів/юристів відділу представництва системи БВПД, які здійснюють захист/представництво за дорученнями РЦ та МЦ

Протягом II кварталу 2020 року начальником відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів відвідано 11 судових засідань у кримінальних провадженнях, що проводилися в Соснівському та Придніпровському районних судах м. Черкаси та Черкаському апеляційному суді.

Спостереження в судових засіданнях проводилося шляхом моніторингу сайтів районних судів Черкаської області та співставлення інформації щодо справ, які будуть розглядатися в судах, з даними про виданні доручення. Дана робота, яка потребує значних затрат часу, проводиться зазвичай в п'ятницю та понеділок. За результатами складається план відвідувань судових засідань на тиждень. Крім того, для усунення з плану справ, у яких не беруть участі адвокати БВПД, дієвим є метод опитування адвокатів та суддів (помічників суддів).

Встановлено, що адвокати поводяться в судових засіданнях впевнено, виявляють добру підготовку до судових засідань та ознайомленні з матеріалами кримінального провадження. У всіх адвокатів наявний контакт з підзахисними та поважливе ставлення до них. Адвокати розуміють роль Стандартів якості надання правової допомоги та важливість їх дотримання (причому не тільки при здійсненні захисту за дорученнями Регіонального центру, а й під час здійснення індивідуальної адвокатської діяльності), ведуть досьє, користуються інструментами захисту, передбаченими КПК України, професійно та якісно виконують свої обов'язки.

Під час спостережень не виявлено суттєвих порушень стандартів якості надання правової допомоги по кримінальним справам.

[1.6.6.] Перевірка своєчасності та повноти наданої адвокатами правової допомоги в частині дотримання вимог стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесі та представництва у кримінальному процесі

Кількість проведених звірок даних – 17

Кількість відмов адвоката за письмовою заявою підзахисного, у тому числі - 6

[1.6.7.] Моніторинг наданих адвокатом відомостей у разі, коли правова допомога надавалася окремим категоріям громадян

Проведення окремої процесуальної дії – 0

Особі засудженій до покарання у вигляді позбавлення волі, або тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, або обмеження волі – 0

Особі за ухвалою суду у кримінальних провадженнях щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру, у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією), або у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК України – 0

Скарги на роботу адвоката, який надав БВПД – 0

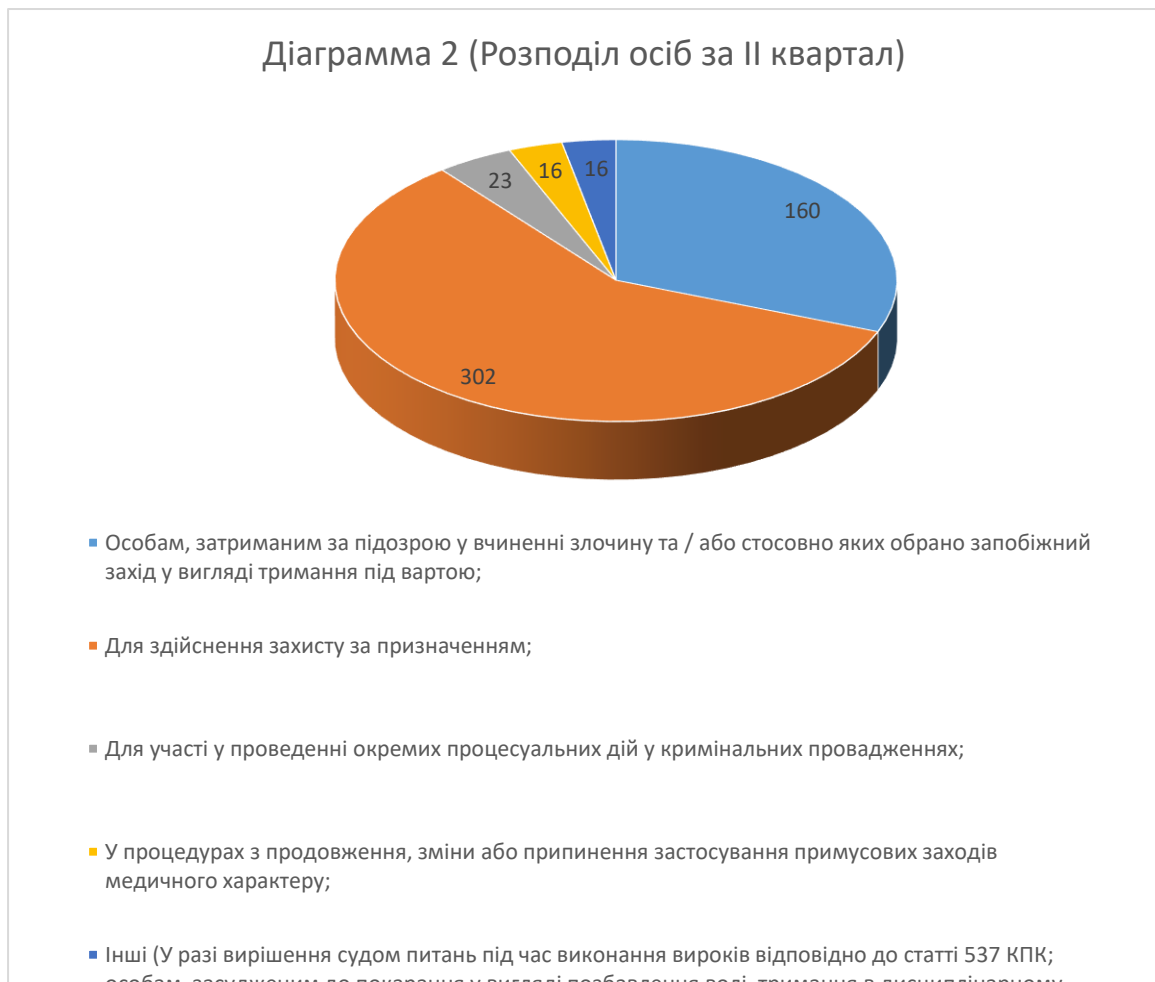
Осіб, які через свої фізичні або психічні вади не можуть самі реалізувати своє право на захист – 9

Розділ II. Результативні показники діяльності

[2.1.] Результативні показники діяльності Регіонального центру

За оперативною інформацією за II квартал 2020 року Регіональним центром з надання БВПД у Черкаській області було видано **517** доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **160** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **302** – для здійснення захисту за призначенням;
- **23** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **16** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **6** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **7** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі;
- **3** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **0** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт.

[2.1.1.] Вивчення потреб у навчанні, узагальнення побажань та типових питань адвокатів та працівників центрів щодо їх вдосконалення та покращення їх роботи.

Працівником відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів з метою виявлення потреб у навчанні на електронні адреси адвокатів, що надають БВПД за контрактами з Регіональним центром направлено запити щодо тем тренінгів, які б цікавили адвокатів.

[2.1.2.] Проведення робочих зустрічей працівниками центрів з метою обміну досвідом (виявлення кращих практик)

Працівники відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Регіонального центру постійно комунікують з працівниками місцевих центрів з метою обміну інформацією та покращення роботи, виявлення кращих практик. Щомісячно працівники місцевих центрів узагальнюють та подають до Регіонального центру інформацію щодо прикладів успішного захисту у кримінальному процесі та представництва в ньому.

У звітному періоді з метою обміну позитивним досвідом, проведено у м.Золотоноші спільну зустріч працівників Черкаського та Уманського місцевих центрів з надання БВПД.

У рамках робочої зустрічі організовано обговорення фахівцями питання щодо порядку надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги згідно Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та основні завдання, покладені на місцеві центри чинним законодавством.

Під час зустрічі окреслено, що основними завданнями центрів, є підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення (правопросвітництво); надання безоплатної первинної правової допомоги і безоплатної вторинної правової допомоги; забезпечення доступу до електронних сервісів Міністерства юстиції України.

Учасники зустрічі обговорили актуальні питання, які виникають в їх роботі. Обмінялися досвідом залучення партнерів до співпраці та продуктивної роботи з ними. Визначили механізми взаємодії між центрами, що спрямовані на ефективне надання правової допомоги громадянам. Кожен центр представив кращі практики в роботі своїх спеціалістів та приклади успішного захисту громадян адвокатами, що надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Наголошено, на важливості підвищення довіри громадян, як до системи БПД в цілому, так і до її окремих територіальних підрозділів. З цією метою необхідно вдосконалювати якість послуг, які надають працівники місцевих центрів, розширювати коло осіб, які обізнані про існування системи БПД, зокрема шляхом висвітлення серед громадськості успішних кейсів щодо захисту та представництва інтересів клієнтів.

Наприкінці зустрічі працівники висловили єдину думку, що проведення спільних заходів є позитивним досвідом, окреслили подальші плани щодо проведення спільних навчань для працівників бюро правової допомоги.

[2.1.3.]Проведення круглих столів, робочих зустрічей адвокатів, працівників центрів та інших надавачів правової допомоги з метою обговорення складних та актуальних питань та обміну досвідом

Дивитися пункт [1.6.1.].

[2.2.1.] Складення та розміщення правових консультацій у встановленому порядку для наповнення довідково – інформаційної платформи правових консультацій у встановленому порядку для наповнення довідково – інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid»

Працівниками РЦ постійно здійснюється моніторинг актуальної інформації інформаційної платформи правових консультацій WikiLegalAid . Забезпечується підтримання у контрольному стані.

[2.2.2.] Редагування та підтримка в актуальному стані правових консультацій розміщених у довідково – інформаційній платформі правових консультацій «WikiLegalAid».

Задля підтримки в актуальному стані правових консультацій, працівники Регіонального центру постійно забезпечують розміщення та редагування наявних матеріалів на довідково- інформаційній платформі правових консультацій.